

een solide herstel

PREVENTIE

Voor een rondje preventie, training of scholing

INHOUDSOPGAVE

Inleiding 3

Algemene informatie

Point 0 verslavingszorg 3

Wat is verslaving? 4

Herstellen van verslaving 4

Preventie in bredere zin 5

Voorlichting

Preventieve voorlichting en scholing 6

Square coaching 6

Training en scholing

Klinische les verslaving 8

Training Motiverende gespreksvoering 8

Teamtraining 8

De Point 0 Drugskoffer 9

Intervisie en casuïstiekbespreking 10

Organisatie advies 10

Interventie

Wat is een interventie 11

Zakelijke interventie 12

Cursussen

Naastencursus 12

Bibliografie 13

INLEIDING EN ALGEMENE INFORMATIE

Inleiding

Voor u ligt de brochure Point 0 Verslavingspreventie. In de brochure vindt u informatie met betrekking tot het aanbod dat Point 0 biedt op het gebied van preventie, voorlichting, training en scholing.

De inhoud is overzichtelijk weergegeven per hoofdstuk en ingedeeld naar thema. Voor verdere inhoudelijke informatie of het verkennen van de mogelijkheden verwijzen we u graag naar de afdeling preventie, bereikbaar via het e-mailadres

preventie@point-o.nl

We zijn er van overtuigd altijd een passend aanbod te bieden en horen u graag tegemoet!

Point 0 Verslavingszorg

Point 0 is een welzijnsorganisatie die ondersteuning biedt op het gebied van verslavingsproblematiek in de breedste zin van het woord.

Point 0 houdt er een holistische benadering op na en is een kleine organisatie die snel kan inspelen en sturen op de juiste behandel- of begeleidingsinterventie; van (persoonlijke) interventie, tot individuele of groepsgerichte GGZ deeltijdbehandeling.

Daarnaast biedt Point 0 ambulante ondersteuning in de thuissituatie, of zelfs 24-uurs zorg in een van onze safehouses in Schaijk of Rijkevoort.

Naast het aanbod gericht op maatschappelijke rehabilitatie is Point 0 van mening dat voorkomen in alle gevallen beter is. Met die gedachte is de afdeling Preventie ontstaan.

Een afdeling die voorkoming van problematisch middelengebruik en bewustwording hiervan wil uitdragen, om uiteindelijk een pijnlijk en vaak traumatische ervaring te voorkomen.

Wat is verslaving?

Verslaving is een chronische hersenziekte die gepaard gaat met heftige gedragsuitingen. Het gebruik van middelen ontstaat vaak al in de adolescentie, bijvoorbeeld wanneer er zich problemen voordoen op het gebied van de ontwikkeling. Het gevoel van minderwaardigheid maar ook pesten of verwaarlozing kunnen een rol spelen bij het ontstaan van verslavingsproblematiek. Vaak wordt het gebruik van middelen ervaren als 'thuiskomen', dit doordat het vervelende gevoelens naar de achtergrond drukt en het gevoel van pijn (tijdelijk) wegnemen. Middelen nemen de natuurlijke ontwikkelingen over waardoor deze stagneert en verslaving kan ontstaan. Verslaving speelt zich af in verschillende fases van gedrag. Deze fases worden in de Cirkel van gedragsverandering uitgelicht zoals te zien in onderstaande afbeelding, meer informatie vindt u op de website van Movisie. [Movisie, 2018].

Herstellen van verslaving

Hoe kan verslavingsgedrag behandeld worden? Verslaving kan behandeld worden aan de hand van Motiverende gespreksvoering (MGV). MGV is een wetenschappelijk effectief bewezen behandelinterventie waarmee gedragsverandering kan worden gecreëerd dat resultaat in gezond gedrag. Inzicht in het eigen verslavingsgedrag is de sleutel tot het begin van herstel. Soms is het

verstandig een ambulante of klinische behandeling in te zetten om abtinent* te raken. Echter is het voorkomen van verslavingsproblematiek moreel/ethisch uiteraard wenselijker. Dit voortkomt maatschappelijke teleoorgang voor direct betrokkenen maar ook torenhoge maatschappelijke kosten en baten. Inzetten op een passende vorm van preventie is uiteindelijk dus een waardevol en helpend instrument bij het voorkomen van verslavingsproblematiek waarin Point O graag met u meedenkt!

*Abtinentie is het volledig vrij zijn van psycho-affectieve stoffen.

Preventie in bredere zin

Preventie neemt een belangrijke plaats in bij het bestrijden van verslavingsproblematiek. Hoe eerder er wordt stilgestaan bij de risico's en mogelijke gevolgen van het gebruik van bewustzijns veranderende middelen, hoe kleiner de kans is op het ontwikkelen van verslavingsproblematiek.

Het vroegtijdig signaleren én voorkomen heeft dus zowel een positieve bijdrage op sociaal-maatschappelijk niveau als financieel vlak. Point O zet daarom sterk in op preventieve interventies. Zowel voor de doelgroep zelf, op scholen en wijkcentra als voor zorgprofessionals, bedrijven en organisaties. Binnen Point O Preventie wordt er een breed scala aan mogelijkheden geboden om een op maat samengestelde oplossing te bieden voor uw vraagstuk.

Point O werkt veel met de inzet van ervaringsdeskundigheid binnen de afdeling Preventie. Dit omdat de ervaring heeft geleerd dat een ervaringsdeskundige dichterbij 'mag' komen dan een reguliere zorgprofessional. Een ervaringsdeskundige spreekt vaak de taal van de doelgroep waardoor er veel (h)erkenning ontstaat. Dit zorgt er voor dat een ervaringsdeskundige in veel gevallen een boegbeeld vormt. Er ontstaat contact dat vanuit een laagdrempelig

niveau kan worden ingestoken. Uiteindelijk leidt dit er toe dat een deelnemer zich gehoord en gesteund voelt vanuit de herkenning en expertise van een ervaringsdeskundige.

Binnen het Point O Preventie team werken HBO opgeleide (ervaringsdeskundige) medewerkers die al decennia in herstel zijn en vaak al jaren in de zorg werken. Daarnaast ook ex bewoners uit het safehouse* die middels het delen van hun levensverhaal een bijdrage leveren.

Zodoende kan er vanuit elk vraagstuk op het juiste niveau worden aangesloten middels een passend aanbod. Uiteraard bestaat er binnen het team Preventie een zorgvuldig afgewogen mix van professionals met én zonder ervaringsachtergrond.

NIX18

* (Beschermd) woonvorm waar cliënten maatschappelijk rehabiliteren na een opname in een verslavingskliniek

VOORLICHTING

Preventieve voorlichting en scholing

Preventief voorlichten van verschillende doelgroepen is al jaren een bewezen effectief middel in de strijd tegen verslaving (Jellinek, 2020). Point O verzorgt voorlichting en scholing op diverse onderwijsniveaus zoals op middelbaaronderwijs en middelbaarberoepsonderwijs maar ook op het HBO en WO. Dus zowel aan de directe doelgroep als de (startend) professionals die in de toekomst met de doelgroep gaan werken.

Uiteraard wordt er kritisch gekeken naar de doelgroep en de best aansluitende methodiek hierbij. Wat we binnen Point O in ieder geval niét doen is 'waarschuwen' of het ontraden van het gebruik van middelen. Dit heeft een contraproductief effect heeft onderzoek door het Trimbos instituut uitgewezen. (Trimbos instituut, 2022).

Naast voorlichting op scholen verzorgen we ook voorlichting voor bedrijven en (gezondheidszorg) organisaties. Middels de laatste stand van de wetenschap en een interactief programma wordt er uitgebreid stilgestaan bij het fenomeen verslaving, het hieraan gekoppelde gedrag, krijgen deelnemers handreikingen hoe om te gaan met verslavingsproblematiek binnen een organisatie.

Dit met als uiteindelijke doel het creëren van awareness en inzicht om te kunnen handelen wanneer er sprake is of kan zijn van verslavingsproblematiek.

Square coaching

Peergroepen vormen een belangrijke factor in de keuzes die jongeren maken. Maakt een jongere kennis met een peergroep waarin alleen fanatieke schakers elkaar treffen? Of treft een jongere een peergroep waarin ieder weekend stevig wordt gedronken en gebruikt tijdens een festival. Het mag duidelijk zijn dat er in het genoemde voorbeeld situaties twee uitersten worden geschetst. Echter kan het zijn dat een jongere daadwerkelijk voor deze keuze komt te staan en bewust of onbewust een van beide peergroepen kiest.

Omdat verslaving zich vaak al in de vroege adolescentie openbaart speelt persoonlijke kwetsbaarheid een grote rol bij het ontwikkelen van verslavingsproblematiek. Het gebruik van middelen kan een gevoel geven aansluiting te hebben bij groepsgenoten. ►

Dit voortkomend vanuit kopieergedrag of het wegdrukken van onzekerheden. Juist in deze leeftijdsfase kan begrip, herkenning en erkenning jongeren helpen zich gehoord te voelen zonder dat dit gepaard hoeft te gaan met middelengebruik.

Point O biedt de mogelijkheid om individueel of met een team van experts op het gebied van verslavingsproblematiek signalen die mogelijk duiden op compensatiegedrag of middelen gebruik vanuit professionals te vertalen naar de context van jongeren. Dit door op plaatsen als schoolpleinen, jongerencentra, sportvelden of speelpleinen signalen op te pikken en met jongeren in gesprek te gaan. Point O heeft gekwalificeerde medewerkers, pedagogisch en/of ervaringsdeskundig onderlegd die gespecialiseerd zijn om deze signalen op te pikken door het herkennen van gedrag en hier op in te spelen door het verschaffen van inzichten en handvatten voor vroegsignalering of uiteindelijk de nodige gedragsverandering.

TRAINING EN SCHOLING

Klinische les verslaving

Tijdens de klinische les wordt er gekeken naar de huidige stand van zaken van de wetenschap ten aanzien van verslaving, het klinische beeld van een cliënt met verslavingsproblematiek en worden de toepasbare interventies belicht. Dit alles begeleid door 'live' casuïstiek van een ervaringsdeskundige die inmiddels 17 jaar abstinente is en afgestudeerd is als maatschappelijk werker en wetenschappelijke artikelen publiceert.

Ook kan de drugskoffer gepresenteerd worden, waarin de actuele middelen en verpakkingsmaterialen worden getoond en toegelicht op werkzame stoffen.

De ideale combinatie om kennis te koppelen aan ervaring en met deelnemers visie en beleid te vormen op de benadering van verslavingsproblematiek. Dit op een interactieve manier waar veel ruimte voor discussie is.

Training Motiverende gespreksvoering

Een vervolg op voorlichting voor bedrijven en (gezondheidszorg)organisaties is Motiverende gespreksvoering. Motiverende gespreksvoering (MVG) is een bewezen effectief (evidence based) gesprekstechniek om op een effectieve wijze gedragsverandering teweeg te brengen.

Het verzorgen van training Motiverende gespreksvoering

(MGV) wordt ook als losse module aangeboden. Binnen Point O werken HBO geschoolde medewerkers die de training verzorgen.

Tijdens de training wordt gekeken naar de inhoudelijke ontstaansgeschiedenis, de effectiviteit en praktische uitvoerbaarheid. Point O is de mening toegedicht dat MGV geen kwestie is van het opdoen van de theoretische kennis maar het aannemen van een attitude of grondhouding. Deze houding kan per professional verschillend zijn én per situatie verschillende benaderingstechnieken vragen om een cliënt in beweging te krijgen.

MGV wordt als gesprekstechniek altijd gebruikt in combinatie met de Cirkels van gedragsverandering zoals eerder beschreven bij het kopje Herstellen van verslaving.

Teamtraining

Verslaving is een lastig te interpreteren concept. Mede vanwege het feit dat een verslaving zich afspeelt in de dynamiek van gedrag heeft dit vrijwel altijd zijn uitwerking op naastbetrokkenen. Of dit nu gaat om directe naasten uit het systeem van de client óf zich afspeelt in de professionele context. ▶

Een client heeft vaak een coping stijl ontwikkeld, waar aantrekken en afstoten ingezet wordt om het middelengebruik in stand te kunnen houden. Niet zelden wordt dit gedrag enerzijds als hinderlijk ervaren maar vertonen hulpverleners identiek gedrag jegens client. We noemen dit fenomeen overdracht en tegenoverdracht*. Om inzicht te krijgen in deze contraproductieve fenomenen is het inzichtelijk maken door middel van intervisie, moreel beraad of casuïstiek bespreking een goed hulpmiddel.

Point 0 biedt de mogelijkheid om onder begeleiding van een ervaren trainer, inzicht te creëren en op een constructieve wijze tools aan te reiken om uit het door de client ontlokte gedrag te blijven en er een gezonde relatie ontstaat tussen client en hulpverlener.

Drugskoffer

Point 0 beschikt over een drugskoffer waarin alle recent voorkomende middelen worden gepresenteerd. Naast de uiterlijke kenmerken van de diverse middelen is het mogelijk te verdiepen op de risico's van gebruik, eventueel in combinatie met comorbide diagnoses zoals psychoses of ADHD.

Ook kan er aan de hand van de verpakkingsmaterialen waarin verschillende soorten drugs worden verhandeld awareness worden gecreëerd. Op die manier kan een hulpverlener herkennen en signaleren wanneer er dit soort verpakkingen worden aangetroffen.

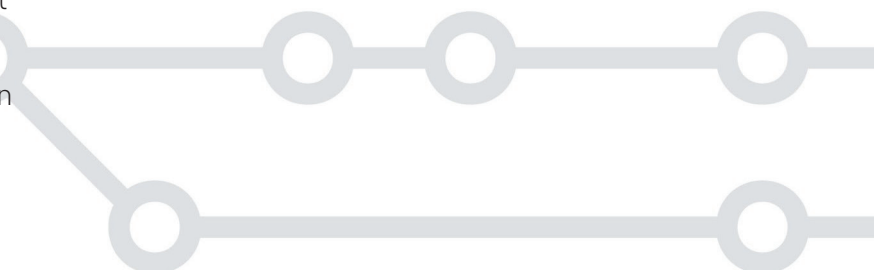
*cliënt draagt oude gevoelens over op de hulpverlener. Als de hulpvrager het doet, noem je het overdracht. Wanneer de hulpverlener deze gevoelens overbrengt op een client noemen we dit tegenoverdracht

Intervisie en casuïstiekbespreking

Tijdens het aansluiten bij intervisie- en casuïstiekbespreking in teams kan een preventiemedewerker van Point O inzichtgeven en ondersteunen bij het richting bepalen bij casussen waarbij verslaving een rol speelt. Door zorgvuldig te kijken naar hulpvraag én aanbod kan er visie worden ontwikkeld worden en worden ondersteund bij het inzetten van passende interventies. Dit doordat er een jarenlange expertise op het gebied van de diverse behandelmethodieken ligt.

Organisatie advies

Point O ondersteunt organisaties tijdens het traject van visievorming op het gebied van het omgaan met verslavingsproblematiek. Een veel geziene dynamiek is het ontstaan van weerstand in teams wanneer er sprake is van verslavingsproblematiek. Vooral de onwetendheid en het ontbreken van inzicht spelen mee in de oordeelsvorming. Door terdege te informeren en het vormen van een visie die bij de organisatie en dus een team, kan een implementatie slagen. Point O kan hierin een sleutelrol vervullen door de visie te vertalen naar een begrijpelijk beleid voor medewerkers.

INTERVENTIE

Is iemand zelf nog niet zo ver om de stap naar hulp te zetten, maar ziet de omgeving wel de noodzaak? Dan is een interventietraject een goede optie (Horst, 2022). Een interventietraject start een persoon met verslavingsproblematiek niet zelf. Een interventie wordt altijd geïnitieerd vanuit de omgeving, ouders, partner of aderzins naasten. Echter kan dit ook een werkgever zijn of een ander persoon die nauw betrokken is. Eigenlijk wil een verslaafde zich alleen laten helpen als hij of zij geheel aan de grond zit en geen enkele uitweg meer ziet. Is hij of zij het huis, het werk en de partner kwijt? Dan is het dieptepunt, 'rock bottom' bereikt.

Wat is een interventie?

Tijdens een interventie maken we inzichtelijk wat de gevolgen van verslavingsproblematiek. Dit gebeurt altijd vanuit liefde en respect, om een betrokkene in te laten wat het gedrag teweeg brengt bij een naaste. Point O werkt aan de hand van de breed bekende Johnson methode. De Johnson methode gaat uit van het 'spontane' binnenstappen, in de thuissituatie (Roozen & Wiersema, 2020). Dit omdat een deelnemer in de thuissituatie de veiligheid van de eigen omgeving kan ervaren zodat de kans op escalaties beperkt wordt.

Een interventie bestaat uit een zeer zorgvuldige

voorbereiding waarin veel praktische zaken geregeld en opgestart worden, zoals het opstellen en doornemen van de impactbrieven (brief die een naaste leest in het bijzijn van de betrokkene waarin de huidige en gewenste situatie wordt beschreven), de verwijfsbrief en mogelijk al een klinische voorziening wordt besproken.

Ten onrechte wordt er vaak gedacht dat een interventie alleen geslaagd is wanneer een betrokkene zich laat opnemen, in herstel raakt en abtinent van middelen blijft. Dit is echter niet het geval. Een interventie is feitelijk **altijd** geslaagd. Dit omdat er stevig wordt ingezet op het veranderingsproces van de naasten. Na afloop van de interventie wordt er tijdens een begeleidingstraject gewerkt aan het herstelproces van de naasten. Aan de hand van de cirkel van gedragsverandering, zoals in voorgaande alinea geschetst werd, wordt er gekeken naar de fase waarin een naaste zich bevindt en hoe er kan worden toegewerkt naar een fase van gezond en acceptabel gedrag. Dus lukt het een betrokkene niet om abtinent te raken werken we wel toe naar een situatie waarin de omgeving minder draaglast gaat ervaren van het gedrag van de betrokkene.

NAASTEN

Naastencursus

We beschreven al het belang van naasten in het proces van gedragsverandering bij verslavingsproblematiek. Dit heeft Point O tot het initiatief gebracht een cursus te ontwikkelen specifiek voor naasten van een dierbare in gebruik. De cursus bestaat uit vier avonden plus een terugkomavond. Tijdens deze bijeenkomsten wordt er groepsgewijs stilgestaan en een diverse thematiek behandeld waaronder de piramide van Maslow, de cirkels van gedragsverandering en de dramadriehoek. Ook het weer in balans brengen van de familieverhoudingen is een centraal thema waarin ook wordt gekeken naar mogelijke parentificatie. Tijdens de terugkomavond vindt er een herenigingsavond plaats. Het moment waarop de deelnemende naasten delen welke keuzes en veranderprocessen de naaste zich heeft voorgenomen en gaat doorvoeren. De direct betrokkene wordt op deze avond uitgenodigd om aan te sluiten om zo een holistische benadering te creëren.

Zakelijke interventie

Bestaat er bij een medewerker van HR of afdelingsmanager het vermoeden dat er een medewerker kampt met verslavingsproblematiek? Bijvoorbeeld wanneer er wordt gedacht aan dat het ziekteverzuim door verslavingsproblemen zijn aard heeft? We kunnen stapsgewijs naar een interventie toewerken. Wil je de naasten niet passeren? In goed overleg kunnen we natuurlijk de naasten in het interventietraject betrekken. Uiteraard wordt elke interventie op maat uitgewerkt en besproken in het voor- en na traject van de interventie.

BIBLIOGRAFIE

Horst, P. t. (2022, April 26). interventie. Opgehaald van <https://peterterhorst.com/diensten/interventie/>

Jellinek. (2020, 6). Hoe kun je aan drugspreventie doen? Opgehaald van Jellinek: <https://www.jellinek.nl/vraag-antwoord/hoe-kun-je-aan-drugspreventie-doen/>

Movisie. (2018, 4 19). Cirkel van gedragsverandering. Opgehaald van Movisie: <https://www.movisie.nl/tool/cirkel-gedragsverandering>

Rijksoverheid. (2021, juni 4). Werkzame elementen van verslavingspreventie. Opgehaald van richtlijnenjeugdhulp: <https://richtlijnenjeugdhulp.nl/middelengebruik/selectieve-en-geïndiceerde-preventie/werkzame-elementen-van-verslavingspreventie/>

Roozen, H. G., & Wiersema, H. (2020, 4). CRAFT in boek verslaving in context. Opgehaald van communityreinforcement: <https://www.communityreinforcement.nl/wp-content/uploads/2020/04/Hoofdstuk-CRAFT-in-boek-verslaving-in-context.pdf>

Trimbos instituut. (2022, 2 16). Waarom kinderen voorlichten over de risico's van drugs geen goed idee is. Opgehaald van Trimbos instituut: https://www.trimbos.nl/actueel/blogs/waarom-kinderen-voorlichten-over-de-risicos-van-drugs-geen-goed-idee-is/?utm_source=ActiveCampaign&utm_medium=email&utm_content=Waarom+kinderen+voorlichten+over+de+risico+s+van+drugs+geen+goed+idee+is+%7C+Nieuwsflits&u

PREVENTIE

MEER INFORMATIE OF CONTACT MET POINT O

PASTOOR VAN WINKELSTRAAT 39
5374 BG SCHAIJK

0486 - 436642

PREVENTIE@POINT-O.NL
INFO@POINT-O.NL

WWW.POINT-O.NL